

Kwart van agrarische bedrijven in Oost Gelre gestopt in afgelopen zes jaar

# Boer Oost Gelre wil contactpersoon

**Zieuwent** - „Er zijn veel zorgen, met name als gevolg van en met betrekking tot regelgeving, financiën en relationele problematiek.” Zo vat coach Paulien Hogenkamp van Hogenkamp Agrarische Coaching de bevindingen samen, na het voeren van 214 keukentafelgesprekken in de gemeente Oost Gelre.

Oost Gelre liet in navolging van vier andere gemeenten in het oosten van het land een inventarisatie doen naar wat er speelt op het platteland. Wat leeft er onder boeren? Waar lopen zij tegenaan en wat zou volgens boeren de rol van de gemeente moeten zijn? Van de ruim driehonderd uitgenodigde agrarische ondernemers, had meer dan tweederde oren naar een keukentafelgesprek. De gemeenteraad van Oost Gelre wilde graag in beeld hebben hoe de landbouw binnen de gemeente ervoor staat. Het gaat om inzicht in de huidige situatie en het toekomstperspectief.

Er zijn volgens coach Paulien Hogenkamp zorgen over de ontwikkeling van de agrarische sector en invloed hiervan op de betreffende gezinnen en het landelijk gebied. Sommige boeren stoppen, zijn al in verandering of staan nog voor keuzes. Vaak keuzes in zake bedrijfsontwikkeling, innovatie en verduurzaming, een gebrek aan ‘nieuw ondernemerschap’, financiële problemen of sociale problematiek. „Deze keuzes worden door boeren vaak als moeilijk en ingrijpend ervaren. De complexiteit van ieders persoonlijke opgave kan betekenen dat ondernemers de draag- en daadkracht missen om tot actie over te gaan.”

Erwin ten Have, varkenshouder in Zieuwent is één van de boeren die positief reageerde op de vraag van de gemeente of een keukentafelgesprek wenselijk was. Hij loopt zelf niet tegen concrete pro-



Coach Paulien Hogenkamp voert een gesprek aan de keukentafel bij varkenshouder Erwin ten Have in Zieuwent.

blemen aan, maar hoopt vooral wel dat de politieke partijen kennisnemen van de uitkomsten van alle gesprekken en iets doen met het inzicht dat zij zo verkrijgen



**Als er eenmaal over wordt gesproken, dan komt er een tijd waarin zaken kunnen worden opgelost**

in wat er werkelijk speelt onder agrarische ondernemers in de gemeente. Hier ligt volgens hem een taak voor een nieuw aan te stellen aanspreekpunt, iemand met agrarische wortels die bij de gemeente de kanalen kent.

Paulien Hogenkamp vult aan dat in veel gesprekken zo'n contactpersoon werd aangedragen als groot verbeterpunt. Ook zou zo iemand een cruciale rol kun-

nen spelen in de kwestie met betrekking tot mestverwerking. Ten Have: „De gemeente zou ons enorm helpen door te zorgen dat er mestverwerking van de grond komt. Hierbij hebben we meer actieve politieke partijen nodig dan alleen CDA en VVD, die het belang hiervan kennen.” Een ‘belangenverbinder’, het nieuwe aanspreekpunt bij de gemeente, kan hierin veel doen en politieke beslissingen forceren in samenwerking met de sector, is de verwachting van zowel ondervraagden als van Hogenkamp.

Behalve van financiële problemen bij boeren als gevolg van met name snel veranderende regelgeving, zegt Hogenkamp geschrokken te zijn van het aantal sociaal-emotionele problemen op relationeel vlak. Hierbij gaat het volgens Hogenkamp niet zozeer om echtscheidingen, maar met name om verschillende generaties op één erf. „We hebben zoveel tranen zien stromen, van mensen

die na even nadenken en zichtbare twijfel schoorvoetend zeggen dat zij er nooit met iemand over spreken, maar dat het ‘eigenlijk altijd al’ aan de orde is.

Hogenkamp vindt het een positieve ontwikkeling dat in elk geval zoveel ondernemers de gesprekken hebben aangegrepen om voor de dag te komen met dit voor hen grote taboe. „Als er eenmaal over wordt gesproken, dan komt er een tijd waarin zaken kunnen worden opgelost. Laat een wond niet onderhuids etteren, het probleem wordt dan groter in plaats van dat je er een keer vanaf kunt zijn”, zegt Hogenkamp. „Het is niet zo dat het probleem niet bestaat als je er niet over praat.”

Tekst en beeld: Ruth van Schriek



Wilt u reageren?  
redactie@agrio.nl of  
tel. 0314 - 62 64 38

## Lochem Breuk

De breuk in de persleiding van FrieslandCampina in Lochem is inmiddels gerepareerd. Door de kapotte leiding stroomde er industrieel restwater in de rivier de Berkel. Nu alles hersteld is, kan FrieslandCampina weer gebruik maken van de leiding. De biodiversiteit heeft wel enigszins te lijden gehad. Veel vissen in de rivier overleefden het niet. Het waterschap Rijn en IJssel werkt er nu hard aan om de ecologie in de Berkel weer zo snel mogelijk te herstellen. Met een baggerboot wordt er een laagje slib opgezogen, dat zich door de breuk op de bodem van de rivier heeft gevormd.

## Achterhoek Kliklijn

Boeren en burgers in het buitengebied van de Achterhoek kunnen binnenkort verdachte situaties melden via een speciale kliklijn. De gemeente Bronckhorst loopt voorop en heeft al een online klikformulier. Andere Gelderse gemeenten als Aalten, Berkelland, Montferland, Winterswijk, Ede en Brummen starten later. Het formulier is bedoeld voor situaties die te licht zijn voor het bellen van de politie. Er is ook een optie om anoniem een tip door te geven.

## Vallei en Veluwe Sloten

De sloten in het gebied van Waterschap Vallei en Veluwe zijn in 90 procent van de gevallen schoon. Slechts een klein deel van de 5.000 perceeleigenaren met een onderhoudsplicht moet alsnog aan de slag. Het waterschap heeft in de eerste week van november slootcontroles uitgevoerd in het werkgebied. Perceeleigenaren die geen onderhoud hebben uitgevoerd of het niet naar behoren hebben gedaan, kunnen vanaf 26 november een nieuwe controle ontvangen. Deze vijfhonderd grondeigenaren hebben daarvoor een brief ontvangen.

## Doetinchem Zone.college

De bouw van het nieuwe schoolgebouw van het Zone.college, voorheen AOC Oost, is van start gegaan. Het nieuwe gebouw wordt gasloos, wordt niet aangesloten op het riool en krijgt zonnepanelen. Daarnaast wordt er zo veel mogelijk gebruikgemaakt van bestaande onderdelen. Het bijzondere pand komt naast de huidige locatie aan de Gezellenlaan in Doetinchem. De leerlingen kunnen er vanaf begin januari 2020 terecht.

advertentie

**AGRISUN**  
Zonnepanelen

[www.agrisun.nl](http://www.agrisun.nl)

Eelde, 050-3050005  
De Lutte, 0541-551887

Willem-Alexander en Carola Schouten bij melkveehouderij Groot Steinfort

# Koning Willem-Alexander bezoekt boer uit Joppe

**Joppe** - Erik Smale uit het Gelderse Joppe had dinsdagochtend hoog bezoek op zijn erf. Koning Willem-Alexander en minister Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit bezochten zijn melkveehouderij Groot Steinfort om de toekomst van de Nederlandse landbouwsector te bespreken.

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit benaderde Frank Verhoeven, adviseur van Boerenverstand, omdat koning Willem-Alexander had aangegeven meer te willen weten over kringlooplandbouw. Verhoeven droeg Groot Steinfort van melkveehouder Erik Smale

uit Joppe aan als een toonaangevende veehouderij, die kringlooplandbouw toepast.

„Heel bijzonder en een hele grote eer”, zegt de boer over zijn ontmoeting met de koning. „De koning is een toegankelijke en rustige man. Daar voelde ik mij snel bij op mijn gemak.” De veehouder geeft aan dat hij eerder gezond gespannen was dan zenuwachtig. „Wat maakt het dat jij zo extensief werkt op je bedrijf? Waarom doe jij het zoals jij het doet?”, vroeg de koning over de bedrijfsvoering van Groot Steinfort tijdens het werkbezoek. Smale antwoordde met de visie van het bedrijf. „Of je het nou mij, mijn vader of mijn opa vraagt: ons standpunt is grondgebondenheid.” Een paar maanden geleden stond het werkbezoek al vast. Tot en met de ochtend van het bezoek

had Erik Smale zich voorbereid op de punten, die hij wilde bespreken met de koning en de minister. Het vertrouwen van boeren in de overheid en de toekomst van de sector, het perspectief op verdienmodellen en de belemmerende wetgeving voor vooruitstrevende bedrijven zijn volgens Smale de grootste problemen voor de Nederlandse landbouwsector. De koning beaamde deze zorgen. Minister Schouten vulde het rijtje van Smale aan met de complexiteit van het huidige mestbeleid en de slechte uitwerking daarvan.

Koning Willem-Alexander stelde aan Frank Verhoeven de vraag wat minister Schouten kon betekenen voor de kringlooplandbouw. „Mest is gedegradeerd tot ammoniak en wordt niet meer gezien als een waardevolle grondstof. Een compoststal levert de

beste mest voor de bodem. Maar niemand bouwt zo'n stal, omdat de ammoniakemissie volgens de RAV-lijst te hoog is. Dat moet anders”, antwoordde hij. Verhoeven vond dit een uitgelezen kans om hierover te beginnen, omdat ook hij moeilijk tot het ambtenarenapparaat doordringt.

Wat de boer uit Joppe het meest blijft van de dag, is de humor die aan het eind van het bezoek kwam bovendrijven. De laatste maanden van hun leven eten de koeien van de veehouder uitsluitend voer van eigen land. „Een soort van maandenlang het laatste avondmaal gebruiken. Of, zoals de koning zei, galgenmaal. Daar hebben we allemaal hartelijk om gelachen”, zegt Smale hoorbaar opgetogen.

Tekst: Seb van Dijk